

Oponentní posudek bakalářské práce studenta Štěpána Schicha: Bydlení Vršovická

Autor práce: Štěpán Schich

Vedoucí práce: Ing. arch. Michal Kuzemský

Odborná asistentka: Ing. et Ing. arch. Petra Kunarová

Oponentka: Ing. arch. Tomáš Feistner

LS 2022/2023

Kousek od místa, kde pracuji a bydlím, leží při Vršovické ulici prostorný pozemek, který je zčásti využíván čerpací stanicí a zčásti jako zahrada mateřské školy. Je to poměrně šedá, mírně dezurbanizovaná a ničím nevynikající část města. Vršovická ulice se zde projevuje spíše jako tranzitní spojka, na pozemek navazuje slepá fasáda sportovní haly a na opačné straně se pne sice nevzhledný, avšak poměrně městský, soubor obytných domů. Čerpací stanice, Lidl a pár obchodů zde vytváří živé mikroklima mezi odtažitou nicotou zdejšího okolí Vršovické. Na negativním „pouštním“ dojmu se spolupodílí blízký prostor pod železničním mostem, vyprahlý předprostor odstrčeného nádraží, zarostlý násep železnice a zanedbané sportovní hřiště.

Návrh - „studie souboru staveb“

Štěpán Schich zde navrhl na prostoru cca 120 x 75 m nekompromisní „drobkatou“ strukturu solitérních domů v parku. Sebevědomá matrice šesti rázitek promyšleně otisknutých na papíře. Charakterizoval bych ji slovy tvrdost, volnost, otevřenost, extenzivita, monumentalita. Ačkoliv by mě to samotného vůbec nenapadlo, je mi sympatický a mně samotnému rozšiřuje obzory. Hodnotím pozitivně onu zdánlivou nahodilost, přece ovšem na druhý pohled takřka barokní symetrii a kompozici, která pevně drží v kuse dvě nejdůležitější nároží. Ač na první pohled se zdá, že prostor mezi domy se charakterem blíží rozblemclému prostoru sídliště z nultých let, tak na druhý pohled čtu uvědomělou komponovanost a jednoznačnou hierarchii. Naopak nelíbí se mi argumentace, kdy autor definuje kontext jako „rozpadající se strukturu solitérních budov“. Veškeré solitérní budovy (čerpací stanice a MŠ) autor demoluje. Naopak hranice pozemku je opřena o jasné fasády okolních budov blokového charakteru. Přijde mi pak argumentačně zcela legitimní zmínit doplnění pevného rastru jemnějším předivem. Druhá výtká se týká čerpací stanice a mateřské školy. Škoda jich. Těšil bych se, že budu hledat cestu, jak do nového sídliště mohu zakomponovat tyto dvě funkce – obě ve městě nenahraditelné a oživující.

Co se týče vnitřního uspořádání a dispozičního řešení – líbí se mi nenápadná hravost, se kterou autor plní část parteru budov prostorem pro retail space, aniž by to bylo znát a aniž by si nechal jakkoliv rozbít silný koncept. Naopak vnímám jako negativní, že toto je jediná anomálie v celém souboru staveb – zbytek je tvořen jedním vzorovým domem (s několika vzorovými byty) který je různě orientovaný a „rozkopírovaný“ včetně obsahu do počtu šesti kusů. Výsledek je, že pro celkem 122 ks nadstandardních bytů různých kategorií neexistují variace reagující okolí, světové strany. Architektura nemá být pouze tvrdohlavost, ale také jemnost, přizpůsobení, respekt.

Byty jsou komponovány tak, že centrální obytný prostor zpřístupňuje všechny další pokoje v domě. Velice sympatické řešení, ale jeho nevýhodou budiž, že všechny nárožní panoramatické pokoje jsou dedikovány ložnicím nebo pokojům. Systém mi osobně vcelice vyhovuje, ale sám nahlas přemýšlím o tom, zda je ideální použít ho v případě solitérů, jejichž výhoda je veliké množství fasády a výhledů.

Garáže – zde se omluvím, ale jsou řešeny tak neefektivním způsobem, že bych zvážil buď roznášecí desku mezi 1PP a parterem ve francouzském stylu a nebo parkování v úrovni uličního prostoru. Celkem jsem napočítal kolem 59 parkovacích stání pod celým areálem 6ti obytných domů.

Parter a veřejný prostor – ačkoliv v detailu působí mírně „jalově“ a nedokážu se ubránit dojmu sídlištního neprosperujícího trávníku s chodníčky, vcelku je dobře nahozený a dokážu si představit velice příjemné a kvalitní výsledné řešení. Pouze bych zde apeloval na autora, aby obecně téma venkovního parteru a krajinářských úprav autor „vzal do hry“ již v ranější fázi návrhu, nejlépe třeba ve spolupráci s kolegou krajinářským architektem (škola by to měla umožnit) .. Co se týče vegetačních úprav a jejich udržitelnosti, nároků na údržbu a společenských požadavků ve 21. století, myslím že lze vytáhnout více.

Architektonické řešení je za mne naprosto bez připomínek, jsou to moc pěkné domy. Zvenčí, zevnitř. Možná bych se, být autorem, ze cvičných důvodů u příštího projektu omezil na reference z jiných států než je (dle mého pocitu) Švýcarsko a Itálie.

Závěrem, co se týče fáze „studie“, bych ocenil tvrdost a přímočarost v přístupu a jednoznačné řešení. Naopak to s sebou nese výše zmíněné nevýhody, které jsou na úkor funkčnosti. U souboru staveb s potenciálem nadstandardních bytů by neměla funkce být příliš omezena. Obyvatel bytu 4+1 otočeného na sever za nižší desítky milionů korun nekupuje koncept, ale užítost. Do jaké míry se jedná o zkratku, to nejsem schopen určit.

Technické řešení – „projekt DSP“

Dokumentace je přehledná a srozumitelná. Z omezené pozice praktikujícího architekta soudím, že části profesí jsou propracované ve vysokém detailu a přesnosti. Obzvláště PBŘ a SKŘ působí téměř neodolatelně. Část TZB je vysoce přesvědčivá i např. co se týče hospodaření s šedými vodami a dešťovou vodou. Naopak elektro je na škole obecně podceňované. A ptám se mimo hru, když si studenti musí vypočítat bezpečné odstupy od okenních otvorů, proč jim raději nedat vědomosti aby si navrhli patrový rozvaděč? Dle mého jde o stejně praktickou, nebo naopak nepraktickou (dle úhlu pohledu) zkušenost. Výkresy TZB jsou prezentovány formou koordinačních soutisků, tedy poměrně zjednodušeně. Schematičnost řešení odpovídá dané situaci školního zadání a věřím, že autor se s tím popral s odpovědností a jak nejlépe uměl. Oceňuji vyčerpávající ozdrojování každé části. Dokumentace stavební části oproti tomu působí bohužel mírně nedopracovaně a schematicky, zvláště co se týče stavebních výkresů. Bylo by ode mě nefér vůči ostatním řešit, že přeci jen jsem již viděl lepší standardy a obsáhlejší práce. Mohu to vnímat to jako nedostatek času nebo chybu v rozvržení času, příliš velké sousto. Při daném penzu práce se může ležce stát.

Technická řešení vnímám jako očekávaná, zhodnotil bych práci jako „skvěle zvládnutý standard“. Jsem pouze mírně zklamaný z toho, že práci která je komponována jako betonová slupka obalená minerální vlnou. Možná jde v současné době o nejvíce efektivní řešení, ale z mého pohledu není nejzajímavější nebo jakkoliv progresivní. Dávám si to do kontrastu s tím, že čím dále více je slyšet o mnohapatrových dřevostavbách, lehčených betonech, pokročilých zdících prvcích, efektivitě a udržitelnosti stavebnictví. O tom, jaký dopad má vyrobený 1m³ betonu na životní prostředí. A to se často bavíme pouze o výrobě a nikoliv o dopravě mnoha tun a likvidaci železobetonu jako snad „nejodolnější známé horniny“. Nechci z toho v nejmenším vinit autora. Ve své práci našel mnoho zajímavých témat a zpracovat takto velký dům za semestr není jen tak. Předkládám jen jako apel na instituci, která by dle mého měla tlačit vši dostupnou silou k dalšímu pokroku.

Zajímavé je naopak řešení balkonů na bázi nosného systému z nosných dubových prvků (nedokážu dohlédnout dopady na cenu), oceňuji práci s konkrétním výrobkem střešní krytiny a toho, jaké dopady má mírný sklon střechy do atypického důkladného použití pojistných hydroizolací. „V další projektové fázi“ bych byl zvědav na konkrétní řešení bosované fasády v přízemí. Jednalo by se o prefabrikáty nebo o práci se specifickým typem omítky?

Vypíchnu několik bodů, nad kterými jsem se pozastavil:

- šikmo seříznutá XPS izolace v detailu soklu
- terasa – odolná dubová prkna na málo odolných nosných smrkových profilech
- doplňkový (?) asfaltový pás „natavený“ na XPS izolaci v místě soklu – možná jde o řešení, které jen neznám..
- místy hodně velká okna na pěticentimetrovém hliníkovém rámu – rám vč. křídla má opravdu dle mého příliš subtilní rozměr a otázka je, zda to je nezbytné jít takto technicky „na hranu“

Dokumentace a návrh interiéru

Jedná se o část, o které se dlouhodobě domnívám, že studenti architektury by si na ní mohli dobře „smlsnout“. Ve vyčerpávajícím nezajímavém semestru plném počítání výztuže, hydrodynamiky splašků a požárního rizika plynoucího z umístění celooceľových křesel v únikové chodbě, může jít o příjemné odreagování konečně s architekturou v rukách. S omluvou konstatuji, že doložená dokumentace je za mne spíše vybruslením z časové tísně na poslední chvíli, s čistým štítem. Návrh je moc pěkný, ale dokumentace samotná zabírá několik desítek procent ze známého ateliérového úzusu „napiš tam 160% věcí, které o těch prvcích víš“. Věřím, že jde o cestu, kterou si jeden musí projít. Také dané propracovanosti návrhu zcela jistě napomáhá obecně stanovený „level“ dokumentací interiéru školních prací. Návrh je ale velice pěkný a také vnímám, že je jen otázkou času a možností jej plně dotáhnout. Pár konkrétních bodů:

- vcelku málo podrobné
- pro interiér je zásadní měřítko 1:25 (asi plyne ze zadání)
- chybí podrobnost (nejsou zakreslené všechny prvky jako vypínače, ostění dveří, zvonek, vypínače, čidla, ...)
- mnoho kót které patří do stavebního výkresu, je důležité mít na paměti vztah dokumentací DPS a INT
- v interiéru vnímám jako důležitou část „obecné formulky“, tedy vztah dokumentací INT a DPS, pravidla vzorkování, řešení rozporů, ...
- nesčetněkrát je zmíněna RALka, ale málokdy existuje další info o povrchové úpravě (typ barvy, technologie, mat/lesk, ..)
- rád bych byl za rozkres prvků alespoň nějakého prvků (zábradlí? ..)

Závěrem zcela jistě doporučuji Štěpána Schicha s jeho prací k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm C. Nemíním to tak, že by práce byla průměrná. Vede mne k tomu nutkání být fér při faktu, že i propracovanější práce jsou při troše nedostatků hodnoceny stupněm B. Snad tím Štěpána postrčím k tomu, aby si kladl větší ambice v některých zmíněných momentech. Je to rozhodně výborný architekt a některé věci si buď „dodrtí“, nebo je holt bude muset „outsourcovat“ prostřednictvím spolupráce s lidmi, se kterými se bude v jeho budoucím týmu doplňovat.

dne 14.6.2023, Tomáš Feistner

